

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

професор з науково-педагогічної і
навчальної роботи та рекрутації
проф. Івритюк С. В. *С. В. Івритюк*

Протокол № 2 від «16» жовтня 2019 р.

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни

ЗАЙНЯТІСТЬ НАСЕЛЕННЯ ТА ЇЇ РЕГУЛЮВАННЯ

підготовки бакалавра
галузь знань 23 Соціальна робота
спеціальність 231 Соціальна робота
освітня програма Соціальна робота

Програма навчальної дисципліни «Зайнятість населення та її регулювання» підготовки бакалавра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, освітньої програми Соціальна робота

Розробник: Бичук І.О., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи, кандидат філософських наук, доцент

Рецензент: Гац І. О., доцент кафедри спеціальної та інклюзивної педагогіки, кандидат педагогічних наук, доцент

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи

протокол № 1 від 12.09. 2019 р.

Завідувач кафедри: _____ Гусак П.М.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету педагогічної освіти та соціальної роботи
протокол № 2 від 18.09. 2019 р.

Голова науково-методичної комісії факультету _____ Антонюк В.З.

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Денна форма навчання	23 Соціальна робота; 231 Соціальна робота; Соціальна робота; бакалавр	Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів 120 / 4		Рік навчання 4
		Семестр 7-ий
ІНДЗ: немає		Лекції 20 год.
		Практичні (семінарські) 16 год.
		Самостійна робота 76 год.
		Консультації 8 год.
	Форма контролю: екзамен	

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ:

Проблематика регулювання сфери зайнятості та ринку праці в умовах трансформації суспільних відносин знаходиться на етапі свого формування. Висловлюються різні точки зору, окреслюється конкретне коло питань, якими має займатися у сфері зайнятості соціальний працівник. Стабільна ситуація на ринку праці, можливості повної продуктивної зайнятості — важливі складові соціальної безпеки на всіх рівнях: людини, суспільства, держави. В умовах реформування країни, становлення ринкових відносин мільйони людей потребують соціальної допомоги і захисту. За цих обставин особливого значення набуває організація і продуктивна реалізація соціальної роботи у сфері зайнятості населення і безробіття.

Державна політика зайнятості населення залежить від темпу і характеру ринкових перетворень. Вона передбачає систему адаптації різних категорій незанятого населення до вимог ринку праці, а також систему соціального захисту безробіття та осіб з обмеженою конкурентоспроможністю. На нинішньому етапі реформування ринкового господарства України, змін у економіці, перетворення у відносинах власності, в умовах світової економічної кризи проблеми державного управління процесами зайнятості населення та безробіття стають необхідною умовою успішного забезпечення стабільності та стійкого розвитку суспільства.

Головним завданням державного управління процесом зайнятості населення на теперішній час має стати переорієнтація курсу вирішення соціальних проблем на розширення ринку праці, а це вимагає чіткої організації допомоги в наданні, або пошуку роботи усім, хто бажає працювати. І тільки комплексне вирішення цих проблем може призвести до їх успішного вирішення. Весь зміст діяльності органів державного управління із здійснення політики зайнятості населення повинен відображати весь спектр активних і пасивних заходів держави на ринку праці і застосовувати найбільш ефективні методи і способи державного управління з врахуванням особливостей конкретного регіону.

Предметом навчальної дисципліни є соціальні механізми регулювання трудових відносин у сфері зайнятості та ринку праці, виявлення чинників їх деформації різного характеру, соціальних технологій їх оптимізації, стану, положення представників

економічноактивних прошарків населення у сфері зайнятості.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

До кінця навчання студенти будуть компетентними у таких питаннях:

- Абстрактно мислити, аналізувати, застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- Мотивувати людей та рухатися до спільної мети.
- Розуміти організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.
- Сприяти підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.
- Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.
- Визначати зміст діяльності, зв'язки та межі компетенції установ та закладів соціального захисту, соціальних служб, інших організацій.

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Ринок праці та зайнятість

Сутність ринку праці. Сегменти ринку праці. «Гнучкий» ринок праці. Робоча сила та її показники. Працевдатне та непрацевдатне населення. Попит та пропозиція робочої сили. Трудова активність населення. Головні чинники формування трудової активності: соціально-демографічні, економічні, соціопсихологічні. Міграція робочої сили. Типи міграції. Проблеми сучасного ринку праці України. Технології впливу на ринок праці. Методи оцінки стану ринку праці.

Тема 2. Гендерні аспекти зайнятості

Сутність поняття «гендер». Дослідження «жіночого» питання у сучасній науці.

Характерні риси жіночого та чоловічого безробіття. Типи поведінки безробітних жінок: активно-економічна, інертно-очікувана, пасивна. Причини незайнятості жінок. Положення жінок на ринку праці. «Подвійна» зайнятість жінок. Мотивації зайнятості жінок. Вторинна зайнятість жінок. Форми роботи з безробітними жінками.

Тема 3. Проблеми безробіття в Україні

Визначення безробіття. Причини виникнення безробіття. Форми безробіття: природне, структурне, циклічне, приховане та інші. Шляхи подолання безробіття. Соціально-психологічні наслідки безробіття. Особливості вирішення безробіття в Україні та закордоном.

Тема 4. Соціальний захист населення у сфері зайнятості в Україні

Соціальний захист населення. Соціальна політика. Модель соціальної політики та соціальний захист населення в Україні. Активні і пасивні інструменти соціального захисту. Напрямки оптимальної моделі соціального захисту населення. Державне регулювання ринку праці та зайнятості населення. Основні задачі державного регулювання ринку праці. Заходи державного регулювання зайнятості населення поділяються на активні та пасивні. Методи впливу держави на розвиток та забезпечення реалізації соціальної політики у сфері зайнятості. Структура системи соціальних послуг у сфері зайнятості населення. Організаційні форми надання соціальних послуг населенню у сфері зайнятості та на ринку праці. Державне соціальне страхування на випадок безробіття.

Тема 5. Діяльність державної служби зайнятості

Права, функції, задачі Державної служби зайнятості. Обов'язки і права Державної служби зайнятості. Основні напрямки діяльності Державної служби зайнятості. Принципи діяльності служби зайнятості. Принципи Єдиної технології обслуговування незайнятого населення. Засади Єдиної технології обслуговування незайнятого населення в центрах зайнятості України. Призначення та основні задачі Єдиної інформаційно-аналітичної системи служби зайнятості. Діяльність базових центрів зайнятості.

Тема 6. Профорієнтаційна робота як інструмент регулювання зайнятості

Наукові основи професійної орієнтації. Мета профорієнтаційної роботи. Принципи професійної орієнтації. Система професійної орієнтації. Професійне самовизначення особистості. Напрями професійної орієнтації.

Проблеми здійснення профорієнтаційної роботи з різними категоріями населення.

Профорієнтаційна діяльність центрів зайнятості, молодіжних центрів праці та соціальних служб молоді. Ярмарки вакансій.

Тема 7. Молодіжна політика у сфері зайнятості

Специфіка молодіжного ринку праці. Класифікація груп незайнятої молоді. Проблеми працевлаштування випускників навчальних закладів.

Шляхи вирішення проблем працевлаштування та сприяння зайнятості молоді. Перешкоди створення молодіжних підприємств. Розвиток структури та організації оплачуваних громадських робіт. Молодіжні структури з перекваліфікації молоді.

Діяльність центрів соціальних служб для молоді щодо вирішення проблем зайнятості.

Тема 8. Проблеми працевлаштування осіб з обмеженими можливостями

Причини низького рівня зайнятості інвалідів в Україні. Вплив соціально-економічної ситуації на трудову активність людини з обмеженими можливостями. Нормативно-правове забезпечення зайнятості інвалідів, механізми його застосування.

Шляхи підвищення рівня працевлаштування та зайнятості людей з обмеженими можливостями. Соціально-психологічна підтримка інвалідів. Напрями професійної реабілітації. Надання соціальної допомоги. Удосконалення системи професійної орієнтації та професійного навчання інвалідів.

Тема 9. Підготовка спеціалістів для роботи у сфері зайнятості населення

Державні стандарти вищої освіти у соціальній сфері. Педагогічні технології підготовки спеціалістів соціальної сфери. Перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів соціальної сфери. Обґрунтування необхідності підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері зайнятості населення. Спеціалізований навчальний заклад – Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України.

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Конс.
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні аспекти регулювання зайнятості					
Тема 1. Ринок праці та зайнятість Практичне заняття 1. Визначення ринку зайнятості. Види зайнятості. 2. Місце і роль ринку праці в	13	2	2	8	1

забезпеченні зайнятості економічно активного населення 3. Сучасні концепції зайнятості населення 4. Трансформація трудових відносин у сфері зайнятості: соціальні наслідки змін 5. Державна політика у сфері зайнятості населення.					
Тема 2. Гендерні аспекти зайнятості	12	2		9	1
Тема 3. Проблеми безробіття в Україні Практичне заняття 1. Безробіття як соціально-економічне явище 2. Причини виникнення безробіття та його наслідки. 3. Форми безробіття. 4. Основні напрямки вирішення проблем безробіття в Україні.	13	2	2	8	1
Разом за модулем 1	38	6	4	25	3
Змістовий модуль 2. Державне регулювання у сфері зайнятості					
Тема 4. Соціальний захист населення у сфері зайнятості в Україні Практичне заняття 1. Соціальна політика у сфері зайнятості населення 2. Структура системи соціальних послуг у сфері зайнятості населення 3. Державне соціальне страхування на випадок безробіття 4. Державні та територіальні програми зайнятості	16	4	2	9	1
Тема 5. Діяльність державної служби зайнятості Практичне заняття 1. Права, функції, задачі Державної служби зайнятості 2. Основні напрями діяльності Державної служби зайнятості 3. Принципи Єдиної технології обслуговування незайнятого населення 4. Призначення та основні задачі Єдиної інформаційно-аналітичної системи служби зайнятості 5. Діяльність базових центрів зайнятості	13	2	2	8	1
Тема 6. Профорієнтаційна робота як інструмент регулювання зайнятості Практичне заняття 1. Наукові основи професійної орієнтації 2. Система професійної орієнтації 3. Професійна освіта й вибір професії 4. Професіоналізація особистості спеціаліст 5. Проведення профорієнтаційної	13	2	2	8	1

роботи соціальними службами					
Тема 7. Молодіжна політика у сфері зайнятості Практичне заняття 1. Молодь як специфічна соціально-демографічна група 2. Ризики соціальної уразливості сучасної молоді 3. Особливості реалізації державної молодіжної політики в Україні 4. Сприяння зайнятості та працевлаштуванню молоді	13	2	2	9	
Тема 8. Проблеми працевлаштування осіб з обмеженими можливостями Практичне заняття 1. Положення інвалідів на ринку праці 2. Механізм застосування законодавчого забезпечення зайнятості людей з обмеженими можливостями 3. Шляхи підвищення рівня працевлаштування та зайнятості осіб з обмеженими можливостями 4. Соціально-психологічна підтримка людей з обмеженими можливостями. 5. Напрямки професійної реабілітації.	13	2	2	8	1
Тема 9. Підготовка спеціалістів для роботи у сфері зайнятості населення Практичне заняття 1. Державні стандарти вищої освіти у соціальній сфері 2. Педагогічні технології підготовки спеціалістів соціальної сфери 3. Перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів соціальної сфери 4. Обґрунтування необхідності підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері зайнятості населення 5. Спеціалізований навчальний заклад – Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України	14	2	2	9	1
Разом за модулем 2	82	18	12	51	5
Всього годин:	120	20	16	76	8

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

1. Що таке непостійна зайнятість і з чим пов'язане її швидке поширення?
2. Які соціальні наслідки непостійної зайнятості? Чи збільшує зростання непостійної зайнятості нерівність у суспільстві?
3. Який соціально-економічний зміст має закон відповідності кількості робочих місць кількості робітників на ринку праці?
4. Чи легко людям перейти зі статусу непостійно зайнятих у статус постійних працівників і які методи соціальної роботи можуть цьому сприяти?

5. Чим відрізняється, на думку О. Тоффлера, робітник нового типу від робітника старого типу?
6. Що таке ринок праці?
7. Чим відрізняється повний ринок праці від фіксованого?
8. Чим відрізняється працездатне населення від непрацездатного?
9. Які фактори впливають на стан ринку праці?
10. Які методи оцінки ринку праці ви знаєте?
11. За якими ознаками можна класифікувати зайнятість?
12. Хто відноситься до складу економічно неактивного населення?
13. Визначте зміст поняття «повна зайнятість» для планової та ринкової економіки.
14. Назвіть показники ефективності зайнятості.
15. Сформулюйте основні риси зайнятості в соціально орієнтованій економіці.
16. Дайте характеристику природному рівню безробіття.
17. Поясніть, у чому полягають соціально-психологічні наслідки безробіття.
18. Як класифікуються трудові міграції?
19. За якими критеріями можна визначити, що має країна від трудової міграції – вигоди чи втрати?
20. Що є основними причинами трудової еміграції з України?
21. Що передбачає економічне регулювання міжнародних міграційних процесів?
22. Як зайнятість у неформальному секторі в Україні впливає на подальшу кар'єру працівників?
23. Яка законодавча база регулювання міжнародної трудової міграції?
24. Які основні причини виникнення та існування міжнародної трудової міграції?
25. Що таке активна політика держави на ринку праці?
26. Що таке пасивна політика держави на ринку праці?
27. Назвіть завдання соціального страхування на випадок безробіття.
28. Розкрийте сутність і зміст територіальної програми зайнятості.
29. У чому полягає ефективність методів державного регулювання зайнятості?
30. Які основні напрями діяльності Державної служби зайнятості Вам відомі?
31. Назвіть основні принципи Єдиної технології обслуговування незайнятого населення.
32. Що таке технологія обслуговування незайнятих громадян у центрах зайнятості?
33. Назвіть засади Єдиної технології обслуговування незайнятих громадян.
34. У чому полягає сутність поняття «соціальні послуги»?
35. Наведіть приклади надання загальних та спеціальних соціальних послуг у сфері зайнятості.
36. Чому надання соціальних послуг слід розглядати як специфічний вид соціальної взаємодії?
37. Назвіть характерні ознаки спеціальних соціальних послуг.
38. Які види соціальних послуг надає служба зайнятості?
39. Розкрийте особливості індивідуальних консультацій і методика їх проведення.
40. Які особливості довідкової, психологічної і медичної професійної консультації?
41. Укажіть роль інформації у професійній агітації.
42. Яка значимість базової професійної освіти для самореалізації особистості?
43. У чому полягають причини жіночого безробіття?
44. Яка інформація для жінок, що шукають роботу, пропонується у центрі зайнятості?
45. Назвіть основні напрямки реформування пенсійної системи в Україні.
46. Якими законодавчими актами регулюються питання соціального захисту та професійної реабілітації інвалідів в Україні?
47. Назвіть додаткові гарантії працевлаштування осіб, звільнених із місць позбавлення волі.
48. Особливості молодіжного сегменту ринку праці.

49. Механізм застосування законодавчого забезпечення зайнятості інвалідів.

50. Характерні риси жіночого безробіття.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 3

Поточний контроль (макс = 40 балів)								Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1								Модуль 2		
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2						МКР 1	МКР 2	
T 1	T 2	T 4	T 5	T 6	T 7	T 8	T 9	30	30	100
5	5	5	5	5	5	5	5			

Шкала оцінювання

Таблиця 4

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	Відмінно	Зараховано
82 – 89	Дуже добре	
75 - 81	Добре	
67 -74	Задовільно	
60 - 66	Достатньо	
1 – 59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Богуслав М.В. Модернізована профорієнтація – складник механізму соціального ліфту / М.В. Богуслав // Ринок праці та зайнятість населення . – 2017. - №1. – С. 79-87.

2. Бойченко Е. Гендерні аспекти зайнятості та оплати праці в економіці України / Е. Бойченко // Демографія та соціальна економіка. – 2007. – № 2. – С. 198–208.

3. Борімчук М. Ю. Основні напрями аналізу ефективності служб зайнятості європейських країн // Ринок праці та зайнятість населення. – 2014. – № 2. – С. 51–54.

4. Вдовіна Г.О. Аналіз ринку праці: пропозиція і попит на неї / Г.О. Вдовіна, -Л: вид. ЛНУ імені Івана Франка, 2011. – 145 с.

5. Вольська А. О. Аспекти розвитку ринку праці в Україні [Електронний ресурс] / А. О. Вольська. – Режим доступу : http://www.chtei-knteu.cv.ua/herald/content/download/archive/2012/v2/NV-2012-v2_25.pdf

6. Гірман А. П. Проблеми безпеки зайнятості на ринку праці / А. П. Гірман // Науковий погляд: економіка та управління, № 2 (56), 2016. – С. 127-134.

7. Гулевич О. Трансформація зайнятості у сфері послуг під впливом розвитку інформаційних технологій / О. Гулевич // Україна : аспекти праці. – 2010. – № 2. – С. 10–13.

8. Давидова І. О. Інноваційна зайнятість в аспекті її сутнісних характеристик / І. Давидова // – [Електронний ресурс] – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4041>
9. Діловий регіон / Новини Черкаського обласного центру зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dr.c.k.ua/cherkaskyy-oblasnyy-centr-zaunyatosti>
10. Іванова Л. В. Застосування нестандартних форм зайнятості на сучасному ринку праці / Л. В. Іванова, В. Г. Никифорова // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – Вип. 2 (49), Ч. 1. – С. 109– 115.
11. Іванченко А. В. Основні складові механізмів державного регулювання зайнятості населення в Україні // Публічне управління: теорія та практика. – 2012. – Вип. 1(9). – С. 111-117.
12. Ільїн Л. М. Сучасні технології профілювання безробітного населення та можливості їхнього застосування в Україні / Л. М. Ільїн, Н. С. Якимова // Економіка та держава. – 2015. – № 8. – С. 82–86.
13. Інформаційно-аналітична записка «Забезпечення зайнятості – головне завдання соціальних партнерів» [Електронний ресурс] / Федер. профспілок України. – Режим доступу: <http://www.ntser.gov.ua/split/files/content>
14. Калініна С. П. Ринок праці і зайнятість: теоретико-методологічний аспект: Монографія. – Донецьк: Донецький національний університет, 2005. – 227с.
15. Коваль С.П. Державне регулювання зайнятості населення на ринку праці України: інвестиційно-регіональні аспекти / С.П. Коваль // Проблеми науки. – 2013. – № 10. – С. 15–21.
16. Ковбаско О.М. Міжсекторальне партнерство в діяльності державної служби зайнятості / О.М. Ковбаско // Ринок праці та зайнятість населення . – 2017. - №4. – С. 66-73.
17. Колишня Л.М. Безробіття в умовах формування ринкових відносин / Л.М. Колишня // Україна: аспекти праці. – 2010. – № 6. – С. 9-11.
18. Крамаренко В.О. Методичні засади статистичного аналізу безробіття населення у регіоні / О.В. Крамаренко // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2013. – №4(2). – С. 212–218.
19. Левчук Г.В. Сучасні проблеми, тенденції та аналіз безробіття населення в Україні / Г.В. Левчук // Вісник Бердянського університету економіки. – 2009. – № 3(7). – С. 75-79.
20. Лисюк О. С. Проблеми, особливості та перспективи розвитку праці в Україні [Електронний ресурс] / О. С. Лисюк. – Режим доступу: https://www.docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Ffej.kherson.ua%2Fjournal%2Feconomic_13%2F111.pdf&name=111.pdf&lang=uk&c=580fc7ed0be9&page=1
21. Літинська В.А. Державне регулювання зайнятості населення в Україні / В.А.Літинська / Економічний вісник Держбанку № 3 (33), 2013. С.260-263.
22. Майсюра О.М. Зайнятість населення і вирішення кадрової проблеми в Україні / О.М. Майсюра // Актуальні проблеми економіки. – 2013. – № 5. – С. 166–174.
23. Машика Ю.В. Проблеми ефективної зайнятості населення України / Ю.В. Машика // Науковий вісник НЛТУ України. – 2014. – Вип. 24.2. – С. 401-405.
24. Мельничук Л. С. Основні проблеми зайнятості населення України [Електронний ресурс] / Л. С. Мельничук. – Режим доступу : <http://www.lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/economy/2012/189-177-20.pdf>

25. Міненко В.А. Стан та перспективи розвитку методичного забезпечення удосконалення механізмів державного регулювання ринку праці і зайнятості населення / В.А. Міненко // Економіка та держава. – 2015. – № 7. – С. 82–85.
26. Могильний О.М., Судаков М.В. Нелегальна зайнятість та її наслідки для економіки України (аналітичний огляд) / О.М. Могильний, М.В. Судаков // Ринок праці та зайнятість населення . – 2016. - №4. – С. 25 – 28.
27. Нартюк О.В. Проблеми зайнятості економічно активного населення середнього віку з інвалідністю в Україні / О.В. Нартюк // Ринок праці та зайнятість населення, №1, 2015. С. 13-18.
28. Офіційний веб-сайт державної служби зайнятості [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dcz.gov.ua/control/uk/index>.
29. Офіційний веб-сайт державної служби статистики: [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
30. Петрова І.Л. Соціальні ризики неформальної зайнятості в Україні / І.Л. Петрова // Ринок праці та зайнятість населення . – 2016. - №4. – С. 29- 32.
31. Плисенко Г.П. Тенденції зайнятості в неформальному секторі економіки України / Г.П. Плисенко // Ринок праці та зайнятість населення . – 2018. - №1. – С. 49-52.
32. Про Державну службу зайнятості України: Указ Президента України від 16.01.2013. № 19/2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/19/2013> Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо реформування державного управління у сфері зайнятості населення та соціального страхування на випадок безробіття: Проект Закону України в (Відомості Верховної Ради України, 2013 р., N 24, ст. 243) [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/NT1596.html
33. Про становище осіб з інвалідністю в Україні : [Національна доповідь ДУ Науково-дослідний інститут соціально-трудових відносин] : [Електронний ресурс] // Міністерство соціальної політики України – офіц. веб-сайт. – Режим доступу : mlsp.kmu.gov.ua/document/156474/st.doc
34. ПРООН підтримує реформи у сфері зайнятості в Україні / Громадська організація «Інформаційно-аналітичний центр «Громадський Простір»» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.prostir.ua/?news=proon-pidtrymaje-reformy-u-sferi-zajnyatosti-v-ukrajini>.
35. Рісний О.П. Особливості становлення сучасних служб зайнятості, основні виклики та стратегічні цілі / О.П. Рісний // Ринок праці та зайнятість населення . – 2018. - №1. – С. 9-14.
36. Романюк Р.В. Актуальні питання професійної успішності молодшої людини на ринку праці: досвід Волинської обласної служби зайнятості / Р.В. Романюк // Ринок праці та зайнятість населення . – 2017. - №4. – С. 81-87.
37. Руженський М.М. Міграційний фактор соціального захисту громадян України / М.М. Руженський // Ринок праці та зайнятість населення . – 2017. - №4. – С. 13-27.
38. Сопріячук О. П. Проблеми ринку праці в Україні [Електронний ресурс] / О. П. Сопріячук. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/12_KPSN_2010/Economics/63732.doc.htm
39. Толстокорова А. Экономическое неравенство, социальная исключенность и трудовая миграция: проблемы украинской молодёжи в период постсоветской трансформации : [Электронный ресурс] / А. Толстокорова // Международная школа равных возможностей,

К., 2012 – Режим доступу : http://www.coe.int/t/dg4/youth/Source/Resources/Forum21/Issue_No10/N10_Challenges_Ukrainian_youth_ru.pdf

40. Трудова дискримінація людей старшого віку : результати соціологічного дослідження / Кол. авт. – Х. : ХІСД, 2011. – 64 с.

41. Федоренко В.Г. Ринок праці в Україні та економічні тенденції в умовах світової економічної кризи / В.Г. Федоренко // Економіка і держава. 2009. №1 . С. 4-5.

42. Шевченко Л.С. Ринок праці: сучасний економічно-теоретичний аналіз : [монографія] / Л.С. Шевченко. – Х. : Видавець ФОП Вапнярчук Н.М., 2008. – 336 с.

43. Шкіндюк І. Ю. Шляхи удосконалення державного управління зайнятістю населення України / І. Ю. Шкіндюк. // Державне будівництво. - 2012. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/DeVu_2012_1_43.

44. Шкіндюк І.Ю. Зарубіжний досвід вирішення проблем зайнятості і перспективи його застосування в Україні / І.Ю. Шкіндюк // Ефективність державного управління: зб. наук. пр. ЛРІДУ. – 2009. Вип. 21.- С.151- 158.

45. Штейн Г. Проблеми зайнятості молоді на ринку праці: порівняльний аналіз досвіду України та Європейського Союзу / Григорій Штейн // Схід. – 2015. – № 5. – С. 100– 105.

8. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Визначення ринку зайнятості. Види зайнятості.
2. Місце і роль ринку праці в забезпеченні зайнятості економічно активного населення.
3. Трансформація трудових відносин у сфері зайнятості: соціальні наслідки змін.
4. Державна політика в сфері зайнятості.
5. Сутність, структура та види ринку праці.
6. Формування ринку праці.
7. Працевдатне та непрацевдатне населення.
8. Процеси, які відбуваються на ринку праці.
9. Соціально-економічні умови регіону та їх вплив на ринок праці.
10. Методи оцінки стану ринку праці.
11. Поняття і сутність зайнятості та безробіття населення.
12. Сучасні концепції зайнятості населення.
13. Мотивація зайнятості населення.
14. Безробіття як соціально-економічне явище.
15. Причини виникнення безробіття та його наслідки.
16. Форми безробіття.
17. Основні напрямки вирішення проблем безробіття в Україні.
18. Особливості сфери зайнятості та ринку праці в сучасній Україні: актуалізація соціальної роботи.
19. Трудова міграція в сучасній Україні: стан та проблеми.
20. Соціальні механізми регулювання трудової міграції.
21. Соціальна політика у сфері зайнятості населення.
22. Структура системи соціальних послуг у сфері зайнятості населення.
23. Державне соціальне страхування на випадок безробіття.
24. Державні та територіальні програми зайнятості.
25. Права, функції, задачі Державної служби зайнятості.
26. Основні напрями діяльності Державної служби зайнятості.
27. Принципи Єдиної технології обслуговування незайнятого населення.

28. Призначення та основні задачі Єдиної інформаційно-аналітичної системи служби зайнятості.

29. Діяльність базових центрів зайнятості.

30. Соціально-економічні регулятори зайнятості та ринку праці.

31. Соціально-правові регулятори зайнятості та ринку праці: соціальний діалог як універсальний принцип колдоговірних практик.

32. Професійні спілки як регулятори соціально-трудових.

33. Державні стандарти вищої освіти у соціальній сфері.

34. Педагогічні технології підготовки спеціалістів соціальної сфери.

35. Перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів соціальної сфери.

36. Обґрунтування необхідності підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері зайнятості населення.

37. Спеціалізований навчальний заклад – Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України.

38. Види соціальних послуг у сфері зайнятості населення.

39. Наукові основи професійної орієнтації.

40. Система професійної орієнтації.

41. Професійна освіта й вибір професії.

42. Професіоналізація особистості спеціаліста.

43. Проведення профорієнтаційної роботи соціальними службами.

44. Молодь як специфічна соціально-демографічна група.

45. Ризики соціальної уразливості сучасної молоді.

46. Особливості реалізації державної молодіжної політики в Україні.

47. Сприяння зайнятості та працевлаштуванню молоді.

48. Положення інвалідів на ринку праці.

49. Механізми застосування законодавчого забезпечення зайнятості працевлаштування осіб з обмеженими можливостями.

50. Шляхи підвищення рівня працевлаштування та зайнятості осіб з обмеженими можливостями.

51. Соціально-психологічна підтримка людей з обмеженими можливостями.

52. Напрямки професійної реабілітації.

53. Державні стандарти вищої освіти у соціальній сфері.

54. Педагогічні технології підготовки спеціалістів соціальної сфери.

55. Перепідготовка та підвищення кваліфікації спеціалістів соціальної сфери.

56. Обґрунтування необхідності підготовки та підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері зайнятості населення.

57. Спеціалізований навчальний заклад – Інститут підготовки кадрів Державної служби зайнятості України.

58. Сутність поняття «гендер». Дослідження «жіночого» питання у сучасній науці.

59. Характерні риси жіночого та чоловічого безробіття.

60. Типи поведінки безробітних жінок: активно-економічна, інертно-очікувана, пасивна.

Причини незайнятості жінок. Положення жінок на ринку праці.

61. «Подвійна» зайнятість жінок. Мотивації зайнятості жінок.

62. Вторинна зайнятість жінок.

63. Форми роботи з безробітними жінками.

64. Основні принципи діяльності, функції та обов'язки державної служби зайнятості.

65. Права державної служби зайнятості.

66. Соціальна реабілітація безробітних: мета, принципи.